

คำนำ

คำรณกอธิการ

นกตีทอง

(coppersmith barbet, crimson-breasted barbet, coppersmith)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Megalaima haemacephala

วงศ์: Megalaimidae

สกุล: Megalaima

สปีชีส์: M. haemacephala

นกในวงศ์โพรงนกขนาดเล็ก ชอบอาศัยอยู่ตามสวน ป่าโล่งๆ ชอบทำรังในต้นไม้ตายแล้วด้วยการขุดเป็นโพรง มักพบเป็นคู่หรืออยู่เป็นฝูงเล็กๆ เสียงร่อน ปิก ปิก ปิก โดยส่งเสียงร่อนซ้ำๆ เริ่มจากเบาไปจนถึงขึ้นเรื่อยๆ สามารถพบได้ภายในมหาล้วยตามต้นไทร และไม้ยืนต้นที่มีเมล็ด

นกตีทอง

นกตีทองลำตัวสวย
พริ้งพริ้วด้วยสีสดใส
บินฉวัดเฉวียนผ่านวิทยาลัย
นวัตกรรมนำไทยสู่สากล

ภาพวาดโดย นางสาวณิสรา มากกว่าวงศ์

นกกินปลีคอสีน้ำตาล

นกกินปลีเป็นนกกินน้ำหวาน ที่สามารถช่วยผสมเกสรดอกไม้ทางอ้อม มีลักษณะเด่นที่ชุดขนหลากสี เหลือบระยิบระยับสวยงามเมื่อโดนแสงแดด อันเป็นที่มาของชื่อที่ว่า Sunbird ลักษณะทั่วไปของนกชนิดนี้ มีปากที่สั้น โคนปากหนา และสั้น ขาและเท้ามีสีซีดขุ่นหรือเหลืองอมน้ำตาล etail แถบ วงรอบตาสีเหลือง

อาหารของนกชนิดนี้คือน้ำหวานจากดอกไม้และแมลงเล็กๆ โดยมักพบอยู่โดดเดี่ยว หรือเป็นคู่ หากินตามต้นไม้ที่ออกดอกเต็มต้น ป่าเบญจพรรณ ป่าดงดิบชื้น ป่าดงดิบแล้ง ป่าพรุ ป่าเขาเลน ลวนพลาไม้ และลวนดอกไม้ เนื่องจากเป็นนกกินปลีปากสั้น บางทีจึงอาจใช้วิธีเจาะรูที่โคนดอกไม้ หรือฉีกกลีบดอกไม้เพื่อกินน้ำหวาน นอกจากนี้ นกกินปลียังมีลิ้นที่ม้วนเป็นท่อใช้สำหรับดูดน้ำหวาน ล้วนรับ ทำด้วยใบไม้ ใบหญ้า ลานกันอย่างหยาบๆแล้วเชื่อมด้วยใยแมงมุม ลากาภายนอกก่อนเข้าบรค เพื่ออำพรางศัตรูและนักล่า

นกกินปลีคอสีน้ำตาล

กินปลีคอสีน้ำตาล
รูปพรรณสวยสดใส
ร่อนลมผ่านบันทึตวิทยาลัย
ผู้คนไซ้รื้อชื่นชมความงาม

นกกินปลือกเหลือง

น้ำหวานจากดอกไม้ คืออาหารที่แสนอร่อย

นกกินปลือกน้ำเงิน หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า Blue Sunbird
เนื่องจากนกชนิดนี้มีลักษณะเด่นที่มีจุดบนทลาคี สีเหลืองบริเวณ
เมื่อโดนแสงแดด จึงเป็นที่มาของชื่อนก Sunbirdด้านพฤติกรรมการกิน เป็น
นกที่ชอบกินน้ำหวานจากดอกไม้ โดยชอบบินไปเกาะตามกิ่งไม้ หรือต้นไม้ม
กำลังออกดอกบานละพรั่ง จากนั้นใช้จะบอยปากอันเรียวยาวโค้ง เลมือน
หลอดใช้ดูดกินน้ำหวานจากดอกไม้ ลักษณะสันบนนกชนิดนี้อื้อต่อการดูด
น้ำหวานเหนียวๆ เพราะมีสันที่เรียวยาวเมื่อยื่นออกมาจากปาก สามารถห่อ
เป็นท่อ คล้ายหลอด เพื่อใช้ในการดูดน้ำหวานได้อย่างสะดวก
(รุ่งโรจน์ ฤกษ์มงคล, 2542: 178)

ส่วนการลารับ นกชนิดนี้จะลารับกลับจากพลมพินธุ์
เลรีด โดยนกตัวเมียมีหน้าที่ลารับเพียงลำพัง โดยลารับด้วยเปลือกไม้
เขือไม้ ใบไม้แห้ง และรากไม้ ลักษณะของรังแขวนห้อยอยู่คล้ายรูปกระเปาะห้อย
ลงจากกิ่งไม้ ส่วนนกตัวผู้มีหน้าที่ดูแลปกป้องรัง ปกกันไม่ให้นกคู่อื่นรุกล้ำ
อาณาเขตของตนเองได้
(เนกนารักนารุ, 2556: 79)

นกกินปลือกเห็บ

นกกระตีดขี้หมู

นกกระตีดขี้หมู เป็นนกขนาดเล็กมาก 11-12 ซม. ตัวเต็มวัยสีเป็นสีน้ำตาลอ่อน ตะโพก บนคลุมโคนขน หางด้านบนและหางเป็นสีน้ำตาล มีกมีสีเหลืองแซม อก ท้อง และบนคลุมโคนขนหางด้านล่างสีขาว มีลายเกล็ดสีน้ำตาลเข้ม ขกเว้นบริเวณตรงกลางท้อง คางมีขนสีเข้มกว่าสีล ำตัว ปากเป็นปากแบบกรวยสีเข้มปลายแหลม ตัวไม่เต็มวัยลำตัวด้านบนสีน้ำตาล ลำตัวด้านล่างสีออกเป็นสีเนื้อไม่มีลายเกล็ด ขากรรไกรบนสีดำ

นกกระตีดขี้หมู ในปัจจุบันมีสถานภาพเป็นนกประจำถิ่นของประเทศไทย สามารถพบได้ทั่วทุกภาคของประเทศ สถานภาพทางกฎหมาย มีสถานภาพทางกฎหมายไทยเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตาม พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และสถานภาพทางการอนุรักษ์ในระดับสากลตามบัญชีรายชื่อของ IUCN หรือ IUCN Red list 2014 นกกระตีดขี้หมูจัดอยู่ในสถานภาพยังไม่น่าเป็นห่วง

นกกระติ๊ดขี้หมู

รุ่งเช้าอันสดใส
ณ ไร่ขมิ้นอันร่มรื่น
กระติ๊ดขี้หมูออกจ่อ
บินร่อนผ่านเรือนไทย

นกกระตีดตะโพกขาว

นกกระตีดตะโพกขาว สีสันโดยรวมเป็นสีน้ำตาล ห้อย ข้างตัว และ ตะโพกสีขาวแถมสีเหลืองๆ ปากหนาแข็งแรงแบบนกกินเมล็ดพืชคล้ายตะกั่ว นกห้อยลงเพคคล้ายคลึงกัน

นกชนิดนี้อาจถูกพบเป็นคู่หรือเป็นฝูง บางฝูงมีจำนวนมากกว่า 100 ตัว โดยถ้าอยู่เป็นฝูงจะมีนเกาะกลุ่มกันไปพร้อมกัน พบได้ตามทุ่งโล่ง ป่าชื้นรอบ ป่าละเมาะ เขตเกษตรกรรม ทุ่งหญ้า ตั้งแต่ที่ราบจนถึงความสูง 1830 เมตรจากระดับน้ำทะเล นกกินอาหารจำพวกเมล็ดหญ้า เมล็ดข้าว เป็ดอก ข้าวไร้ ข้าวป่า เมล็ดธัญพืชอื่นๆและแมลง ตัวหนอน

นกกระติ๊ดตะโพกขาว

กระติ๊ดตะโพกขาว
เล่นห้อยพราวเกล้าพะนอ
บังเหียนอยู่บ้านหอ
โกเมนอยู่คู่วังไธย

นกกระจาบทอง

สถาปนิกแห่งวงการนก

ประวัติความเป็นมาของชื่อ นกกระจาบทอง มีที่มาจากรูปร่างทาบกายภาพภายนอกของนกกระจาบทองในช่วงฤดูผสมพันธุ์ตัวผู้จะเปลี่ยนสีขน หัว หน้าอก และลำตัวด้านล่างมีสีทองเหลืองอร่ามอย่างสวยงาม ใต้แก้มกับคอสีดำเข้ม หลังและปีกด้านบนสีน้ำตาลเข้ม บริเวณหางมีลายสีเหลืองแซมสีดำ จะบอกลำดับสีดำเข้ม ส่วนตัวเมียไม่มีการเปลี่ยนสีขน (นคนำรักนำรู้, 2556: 30-31)

นอกจากนี้ นกกระจาบทองได้สมญานามอีกชื่อหนึ่ง คือ สถาปนิกแห่งวงการนกเพราะสามารถสร้างรัง อย่างประณีต สวยงาม และปลอดภัย โดยส่วนใหญ่จะมีรังสร้างบริเวณแหล่งน้ำ ต้นกก หรือต้นอูบฤาษี โดยรับทำด้วยใบหญ้าหรือเศษวัสดุจำนวนมาก ตัวผู้มีหน้าที่สานรังอย่างประณีต จนกว่าตัวเมียจะพึงพอใจ รวมทั้ง การสร้างรังนั้นต้องใช้เวลาในการบินไปและกลับจำนวนหลายพันครั้งจนกว่าจะสร้างรังได้เสร็จสมบูรณ์ ลักษณะของรัง มีลักษณะคล้ายถุ่ยยาวๆ และมีทางเข้าอยู่ด้านล่าง ดังนั้น จากความเพียรพยายามในการสร้างรังของนกกระจาบทอง จึงมีความเชื่อว่า หากใครนำรังนกกระจาบแขวนไว้ที่บ้าน จะเป็นการเพิ่มวาสนา เสริมบารมีให้ดียิ่งขึ้น แต่ถ้าหากไปทำลายรังนกกระจาบ มีความเชื่อว่า เรือนความรัก ชีวิตคู่จะไม่สมหวัง

นกกระจาบทอง

คณะเทคโนโลยีฯ
ชั้นเด่นพุ่มพุดข้างหอแพทย
กระจาบทองใต้อาศัย
กิ่งก้านใบราชมฤกษ์งาม

นกกระเจี๊ยบหน้าสีเรียบ

นกกระเจี๊ยบหน้าสีเรียบ เป็นนกกระเจี๊ยบขนาดเล็กในวงศ์นก
ยอดข้าวและนกกระเจี๊ยบหน้า เป็นนกประจำถิ่นที่พบจาก
ประเทศปากีสถานและอินเดียถึงตอนใต้ของจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ก่อนหน้านี้ถูกรวมอยู่กับ นกกระเจี๊ยบหน้าสีข้าง
น้ำตาลอ่อน นกประจำถิ่นในแอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายสะ
ฮารา ปัจจุบันทั้งสองชนิดได้รับการพิจารณาว่าเป็นชนิดที่
แยกออกจากกัน

นกกระเจี๊ยบหน้าสี่ริ้ว

นกกระเจี๊ยบหน้าสี่ริ้ว
ยืนเหยียบบนกิ่งไม้
ล่งเสียงจิบ ๆ กับวานไอ
ชาวโลยชื่นใจเปรมปรีดิ์

นกปรอดหน้าवल

นักร้องเสียงหวาน

เหตุที่ได้ชื่อว่า “ปรอด” นั้นมาจากเสียงร้อง ที่มักเป็นเสียง “กรอด-กรอด”
เป็นนกที่สามารถเลียนให้เขื่องได้ และมีเสียงร้องไพเราะ:

นกปรอดกินอาหารได้หลากหลาย ตั้งแต่ผลไม้ไปจนถึงแมลงพืช น้ำหวาน
เช่น ไทร ตะขบ ตำลึง เป็นต้นนอกจากนี้มันยังกินแมลงขนาดเล็ก และสัตว์
ขาปล้องอื่นๆ และแม้แต่วัวมีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก เช่น กิ้งก่า เป็นต้น
โดยเฉพาะช่วงที่มันเลี้ยงลูก มักพบมันเอาอาหารโปรตีนเหล่านี้มาป้อนที่รับ
พวกมันมักอาศัยรวมกันเป็นฝูง ทำรังตามกิ่งไม้และ รับของมันมีลักษณะ
เป็นรูปถ้วย โดยใช้กิ่งไม้เล็ก ๆ และใบไม้ พวกมันจะวางไข่ครั้งละ 2-6 ฟอง

โดยเปลือกไข่จะมีสีแตกต่างกันไป นกปรอดในไทยพบ 8 สกุล คือ

สกุลนกปรอดปากหนา สกุลนกปรอดธรรมดา สกุลนกปรอดโอบ

สกุลนกปรอดหลังฟู สกุลนกปรอดเล็ก สกุลนกปรอดหลังเขียวอกลาย

สกุลนกปรอดสีขี้เถ้า และสกุลนกปรอดดง

นกปรอดหน้านวล

ปรอดหน้านวลชวนมอง
เกาะข้างห้องประมุขวไลย
เชื้อขเจ๊วเสียบนักษิณเสภาโล
ร่วมมือร่วมใจทำกิจกรรม

นกปรอดหน้าवल

นกปรอดเลียงหวาน

เหตุที่ได้ชื่อว่า “ปรอด” นั้นมาจากเสียงร้อง ที่มีเป็นเสียง “กรอด-กรอด”
เป็นนกที่สามารถเลียนงให้เชื่อได้ว่า และมีเสียงร้องไพเราะ:

นกปรอดกินอาหารได้หลากหลาย ตั้งแต่ผลไม้ไปจนถึงแมลงปีกแข็ง น้ำหวาน
เช่น ไทร ตะขบ ตำลึง เป็นต้นนอกจากนี้มันยังกินแมลงขนาดเล็ก และสัตว์
ขาปล้องอื่นๆ และแม้แต่ว่าตัวมีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก เช่น กิ้งก่า เป็นต้น
โดยเฉพาะช่วงที่มันเลี้ยงลูก มักพบมันเอาอาหารโปรตีนเหล่านี้มาป้อนที่รับ
พวกมันมักอาศัยรวมกันเป็นฝูง ทำรังตามกิ่งไม้และ รังของมันมีลักษณะ:
เป็นรูปถ้วย โดยใช้กิ่งไม้เล็ก ๆ และใบไม้ พวกมันจะวางไข่ครั้งละ 2-6 ฟอง

โดยเปลือกไข่จะมีสีแตกต่างกันไป นกปรอดในไทยพบ 8 สกุล คือ
สกุลนกปรอดปากหนา สกุลนกปรอดธรรมดา สกุลนกปรอดโอง
สกุลนกปรอดหลังฟู สกุลนกปรอดเล็ก สกุลนกปรอดหลังเขียวอกลาย
สกุลนกปรอดสีซีดำ และสกุลนกปรอดดง

นกปรอดหน้าขาว

นกปรอดหน้าขาว (Yellow-vented Bulbul)

ปรอดหน้าขาวชอบนอน
เกาะข้างห้องประมุขวไลย
เฉื่อยเฉื่อยเสียบนทศศิลา
ร่วมมือร่วมใจทำกิจกรรม

นกแซงแซวสีเทา

เป็นนกที่มีความหลากหลายทางสีขนมาก ความเข้มของสีเทาแตกต่างกันไปตามกลุ่มประชากรหรือชนิดย่อย มีตั้งแต่เทาอ่อนไปจนถึงเทาเข้มจนเกือบดำ โดยชนิดย่อย leucogenis ซึ่งทำรังวางไข่ในแถบตอนเหนือของเอเชียตะวันออกเป็นชนิดย่อยที่มีสีเทาอ่อนที่สุด มีหัวตาและแก้มสีขาว อีกชนิดย่อยที่คล้ายกันคือ salangensis ซึ่งมีขอบเขตการทำรังวางไข่อยู่ในไต้หวันและฟิลิปปินส์ นอกจากนี้มันยังมีลำตัวสีเทาเข้มกว่าเล็กน้อยและมีสีขาวที่แก้มน้อยกว่า ทั้งสองชนิดย่อยเป็นนกอพยพนอกฤดูผสมพันธุ์ที่มีลำตัวสีเทาอ่อนและสีขาวที่ใบหน้า ชนิดย่อยที่มีลำตัวสีเข้มที่สุดคือ hopwoodi ซึ่งทำรังในแถบจีนกลางและจีนใต้ อพยพมาในประเทศไทยในช่วงฤดูหนาวเช่นเดียวกับสองชนิดย่อยที่มีสีอ่อน แต่มีสีเทาเข้มจนเกือบดำคล้าย นกแซงแซวหางปลา (Black Drongo)

นกแซงแซวสีเทา

แซงแซวสีเทาอุบล
บินร่อนลมผ่านพุ่มไม้ไฟ
หอพระไถ่บุญกราบไหว้
บวชจำสับใจชาววไลยอลงกรณ์

นกขมิ้นท้ายทอยดำ

นกชนิดนี้ชอบอาศัยในป่าดิบและป่าผลมพลับใบไม้ไม่ค่อยรกทึบ นก ป่าชายเลน ลวนพลไม้ ลวนลาธารณะ ต้นไม้ในหมู่บ้าน โดยมีช่อน ตัวในฝูงมากๆมากกว่าเกาะกิ่งโล่งๆ อาหารของนกชนิดนี้คือแมลงที่พบ ตามยอดไม้ เช่นด้วง จักจั่น ไข่ม้วนและตัวอ่อนของแมลง ตัวนึ่ง ผลไม้สุกและน้ำหวานจากดอกไม้

นกขมิ้นท้ายทอยดำที่พบในประเทศไทยมีสองชนิดคือ นกขมิ้นท้ายทอยดำพันธุ์เหนือ(*Oriolus chinensis diffusus*) และ นกขมิ้นท้ายทอยดำพันธุ์ใต้ (*Oriolus chinensis maculatus*) นกชนิดแรกมีแหล่งทำรังวางไข่ในแถบเอเชียตอนเหนือ ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศจีน แมนจูเรียและเกาหลีเรื่อยลงมาถึงจีนตอนใต้ เมื่อถึงฤดูหนาวนกจะหนีหนาวลงมาทางใต้ของทวีปอินโดจีน อินเดีย พม่า ไทย อินโดจีน และตอนเหนือของมลายู ส่วนชนิดหลังทำรังวางไข่ในอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ต่อมาย้ายถิ่นหากิน ทำรังวางไข่มาที่มลายูและสิงคโปร์และเข้ามาทางภาคใต้ของไทย

นกขมิ้นท้ายทอยดำ

นกขมิ้นท้ายทอยดำ (Black-headed Yellowbird)

พบในป่าดิบชื้นและป่าเบญจพรรณ
ทั่วภาคใต้ของประเทศไทย

นกขมิ้นท้ายทอยดำ
เป็นลูกข่ายเหลืองทองพ้องอำไพ
รอรับนกน้อยได้อาศัย
ไถ่ร่มใบชราชาคณ:ลาธารณสุขฯ เอย

ภาพวาดโดย นายปริญญา ตรีภูม

นกอีเสือสีน้ำตาล

ลักษณะทางกายภาพของนกอีเสือชนิดนี้ ถือเป็นนกเล็ก
เหยียบขนาดเล็ก มีลักษณะปากหนาใหญ่สีดำ ปลายปากแหลมมันช่วยในการ
ล่าและฉีกเหยื่อ หัวโต หน้าผากและคิ้วสีขาว มีแถบหน้าสีดำคาดตา กระหม่อม
และลำตัวด้านบนสีน้ำตาล ลำตัวเพรียวมีสีน้ำตาล ตะโพกและหางมีสีน้ำตาล
แดง ลำตัวด้านล่างสีเนื้อ ขาสีเทาเข้ม ตัวต้นแข็งแรงแและมีเล็บแหลมคม มัก
พบอยู่บนกิ่งไม้โล่งๆหรือพุ่มไม้ เพื่อมองหาแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก ชอบ
ล่าสัตว์ขนาดเล็กมาเสียบเอาไว้ที่กิ่งไม้ หรือหนามแหลมคม ส่วนเหยื่อที่กิน
เหลือมักจะนำมาเก็บไว้ที่กิ่งไม้ มักพบอยู่ตัวเดียว ค่อนข้างก้าวร้าวและหวง
ถิ่น ชอบส่งเสียงดังๆแหลๆอยู่เสมอ
(รุ่งโรจน์ จุกมงคล, 2542: 172)

นอกจากนี้ นกอีเสือสีน้ำตาล ถือเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกถึง
ฤดูกาลอพยพ เป็นนกอพยพนอกฤดูผสมพันธุ์ฤดูแรกๆ ซึ่งมักจะพบเจอ
ช่วงต้นเดือนสิงหาคม ตามทุ่งโล่ง ลวนลาธารณะ และเขาป่าหัวประเทศ
ลักษณะการทำรัง นกชนิดนี้รังทำด้วยกิ่งไม้ขนาดเล็กใช้สานรังเป็นรูปถ้วย

นกฮือสือสีน้ำตาล

นกฮือสือสีน้ำตาล
จับขานจับขานเสียงใส
ร้องเข้าบ้านผ่านคณ:วิทยาฯ ไป
เย็นย่ำรำไรกลับคืนรวบรับ

นกขมิ้นน้อยธรรมดา

นกขมิ้นน้อยธรรมดา หากจัดลำดับถือเป็นนก (Passeri-
formes) นกเกาะคอนหรือกร๋องเพลง ถือเป็นนกที่มีเสียงร้องอันไพเราะ
และมีกร๋องหาคู่ที่ตนพึงพอใจ “หวีดดดด...วิด” และเสียง “จี้จจจ...จู้” เป็น
อีกหนึ่งเสียงร้องที่เลือนลางไพเราะในยามรำเริง ซึ่งถือเป็นเสียงร้องที่
ไพเราะจับกลุ่มในป่าดงพงไพร นอกจากนี้ ความลดไลของนกชนิดนี้ก็ไม่
แพ้ชนิดอื่นๆ ตัวผู้และตัวเมียมีสีลันที่แตกต่างกัน คือ ตัวผู้ บริเวณหัว
ถึงท้ายทอยมีขนสีเหลืองแกมเขียว ส่วนลำตัวมีสีเหลืองเข้ม ขนปีกและหาง
สีดำเข้ม รวมทั้ง บริเวณปีกมีแถบขนสีขาว 2 แถบ พาดขวางอยู่บนขน
ปีกสีดำอย่างเด่นชัด ในขณะที่ ตัวเมีย บริเวณหัว ท้ายทอยจนถึงปลาย
หางเป็นสีเขียวย่อออกคล้ำ ลำตัวเป็นสีเหลืองเข้มคล้ายตัวผู้ ขนปีกสีดำ
บริเวณปีกมีแถบขนสีขาว 2 แถบ พาดขวางอยู่บนขนปีกสีดำอย่างเด่นชัด
เหมือนตัวผู้ (นกกาน้ำใจ, 2556: 93)

จากลักษณะทางกายภาพที่มีความโดดเด่นลดไลของนกขมิ้น
เหลืองอ่อนมีสีลันเหลืองลด ซึ่งมีการนำมาเปรียบเปรยระหว่างสีเหลือง
ของนกกับสีของขมิ้นที่นำมาทาตัวเพื่อให้ผิวเนียน ถือเป็นคำนิยมของคน
ไทยสมัยก่อน โดยมีการเปรียบเทียบนกขมิ้นกับผิวของหญิงสาวที่ทาขมิ้น
สีเหลืองบนงาม ดังนี้ (วัชร ภาวีย์ และคณะ, 2549: 53)

นกขมิ้นน้อยธรรมดา

คณะเทคโนโลยี เกษตร
พันธุ์ไม้ไทยหลากหลายนานา
นกขมิ้นน้อยธรรมดา
ได้ฟังพารมเบทาจารย์

ภาพวาดโดย นายประวิทย์ วาบุญ

นกสีชมพูสวน

นกสีชมพูสวน มีชื่อทางภาษาอังกฤษ คือ Scarlet-backed Flowerpecker ซึ่งหมายถึง “ผู้มีเขาดอกไม้” และมีอีกชื่อหนึ่ง คือ นกกาฝาก ซึ่งถือเป็นนกขนาดเล็กอยู่ในวงศ์นกกาฝาก รวมทั้ง นกชนิดนี้ชอบกินน้ำหวานจากดอกไม้ โดยเฉพาะดอกกาฝาก และเนื้อบองเมลดกาฝาก จึงมักเห็นนกชนิดนี้ บินวนเวียนบริเวณกอกาฝากตามยอดไม้สูงๆ จึงเป็นที่มาของชื่อ “นกกาฝาก” ดังนั้น อาหารหลักของ นกสีชมพูสวน ได้แก่ น้ำหวานจากดอกไม้ โดยเฉพาะจากดอกกาฝาก พลัม และแมลงตัวเล็กๆ

นอกจากนี้ ลักษณะทั่วไปของนกสีชมพูสวน มีรูปร่างขนาดเล็ก บริเวณคอ ปีก หาง ขา และ ปากมีขนาดสั้น ปลายปีกกลมมน ปลายหางตรง ตัวเท่าๆกันโคนปากกว้าง ส่วนลำตัวด้านบนมีแถบสีแถบ ฆาตยาวตั้งแต่โคนปากจนถึงโคนหาง บริเวณหัวด้านบน ปีก และหางมีสีดำ ลำตัวด้านล่างมีสีขาวแกม เทา ด้านการดำรงชีวิตนกสีชมพูสวนเป็นนกขนาดเล็กที่มีความว่องไว บินราวกับนกซึ่ง มักพบเห็นอาศัย อยู่ตามยอดไม้สูงๆ หากบินในที่โล่งจะบินไม่ค่อยตรง และเปลี่ยนทิศทางอย่างรวดเร็ว ส่วนการสืบพันธุ์ ตัวผู้และตัวเมียจะช่วยกันสร้างรัง โดยรับมีรูปร่างคล้ายกระเปาะห้อยลงมาจากกิ่งไม้ เมื่อตัวเมียฟักไข่ ออกมาทั้งตัวผู้และตัวเมียจะช่วยกันดูแลลูกจนโตและสามารถบินได้

(วัชร กาชัย และคณะ, 2549: 114-115)

นกสีชมพูสวน

พบ
พันธุ์ไม้ไทยหลากหลายนานา
พบ
นกขมิ้นน้อยอรอนดา
ได้ฟังพารมเบาเถาวัลย์

ภาพวาดโดย นายเจษฎา พิลวัลย์

นกตะขาบทู๋

นกตะขาบทู๋ (Indian roller) จากลักษณะของชื่อภาษาฮินดู นั้น ทำนองคล้องกับพฤติกรรมอันแปลกประหลาดของนกชนิดนี้ เนื่องจากระหว่างฤดูการผสมพันธุ์ นกชนิดนี้จะมีวิธีการเกี้ยวพาราสีโดยการกระโดดขึ้นไปบนฟ้า ล่องเลียบรอบที่ดักก้องกับวาน และหมุนตัวกลางอากาศอย่างฉวัดเฉวียนเพื่อเรียกร้องความสนใจจากตัวเมีย จากลักษณะทางกายภาพพบว่า ขนบนกระหม่อมมีสีเขียวแสดอมฟ้า เหลือง และน้ำตาล บริเวณคอ ไหล่อก และหลังเป็นสีน้ำตาลเข้มเขียว ปีกสีน้ำตาลเข้มอมม่วง หางมีสีฟ้าสดด้วยแถบสีน้ำตาล บริเวณใต้ท้องและปีกเมื่อบินจะเห็นสีฟ้าสดแสดเขียว ดังนั้นขณะที่บินเกี้ยวพาราสีนั้นจะเห็นปีกและหางมีสีฟ้าสดสลับกับสีน้ำตาลเข้มถือเป็นการเกี้ยวพาราสีอันแปลกประหลาดที่มีความสวยงามน่าชมอย่างมาก

นอกจากนี้ พฤติกรรมการกิน อาหารหลักของนกตะขาบทู๋คือ สัตว์ขนาดเล็กต่างๆ ได้แก่ แมลง ปู กิ้งก่า กิ้งก่า และหนูขนาดเล็ก นกตะขาบทู๋มีเกาะบนต้นไม้หรือสายไฟฟ้าเพื่อมองหาเหยื่อ หากเหยื่อมีขนาดใหญ่ อาจจะนำไปพาดกับกิ่งไม้จนเหยื่อแน่นิ่งก่อนที่จะกลืนลงไป

นกตะขาบทุ่ง

คุณย์ฝึกประสบการณ์ฯ
ดอไม้เบ่งบานพลีวโล
นกตะขาบทุ่งเกาะกิ่งใบ
เรียนอาชีพได้เพื่อใช้เลี้ยงตน

นกคิ้งโครมเกลบหลังม่วงดำ

นกคิ้งโครบแกลบหลั้มวงดำมีถิ่นกำเนิดในเอเชียตะวันออกเฉียง
 เกือบเขตร้อนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อินเดีย อินโดนีเซีย และหมู่เกาะซุนดาใหญ่
 ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้พบทั่วไป

ลักษณะทั่วไป เป็นนกที่มีขนาดเล็ก (17-19 ซม.) มีสีเทา
 ทั่วลำตัว ปีกและหางดำ มีแถบสีขาวและน้ำตาเหลือง บริเวณ
 ปีกดำบนลำตัวบริเวณคอหอย คางบนของหัว และคอสีเทา บริเวณ
 หัว และรอบปากสีขาว หลัง ตะโพก บนคลุมบนปีก และลายพาดที่
 หายหอยสีม่วงเข้มดำ มีลายพาดสีเหลืองพาดผ่านตะโพก ด้านล่างลำตัว
 สีเทาอ่อน บริเวณคางจะมีลายแต้มสีน้ำตาลแดง ตัวผู้และตัวเมียลักษณะและ
 สีเช่นเดียวกัน

อุปนิสัยและอาหาร เป็นนกที่พบตามชายป่า ป่ารุ่น และแหล่ง
กิจกรรมต่างๆในระดับต่ำมักพบเป็นฝูงอุปนิสัยและ พฤติกรรมต่างๆไม่แตกต่าง
จากนกคิ้งโครบและกลบหัวเทา

นกกิ้งโครงเกลบหลังม่วงดำ

อนุสาวรีย์เจ้าฟ้าฯ ตำบลห้วยน้ำ
เลขอุทัยธานีลาดสอยฟ้า
นกกิ้งโครงเกลบหลังม่วงปวงศรีธา
น้อมบูชาเจ้าฟ้า Valaya Alongkorn

นกกระเต๊าะเต๊าะ

นกกระเต๊าะเต๊าะ มีเสียงร้องที่เป็นเอกลักษณ์ และลอดกล้อกับชื่อของมัน คือ“เต๊าะเต๊าะเต๊าะเต๊าะเต๊าะ” เสียงร้องของมันดังจนแล่นแก้วหู แต่เป็นเสียงคล้ายนกเขียดทำให้สัตว์ทึบหลายที่อยู่ในป่าได้ระมัดระวังตัว นกชนิดนี้จึงได้รับฉายาว่า “นิกเพี้ยามประจำป่า” ส่วนพฤติกรรมการกิน เป็นนกที่มักหากินตามพื้นเลน เติบและวิ่งไล่จับกับการหยุดอีกกินแมลง และสัตว์เล็กๆเป็นอาหาร วิ่งได้คล่องแคล่วหากตกใจจะหยุดนิ่งจากนั้นค่อยวิ่งหนี หรือบินหนี ลักษณะ:หัวโต ปากแหลมสีแดง ปลายปากสีดำ โคนปากบวมเล็กน้อย ตาสีแดง หัวโต คอสั้น หัวท้ายทอย คอ และอกช่วงบนมีสีดำ มีสีขาวพาดขนาดใหญ่ที่หลังถึงคอ หลังและปีกสีน้ำตาล ลำตัวด้านล่างสีขาว ขาวสีกเหลือง ส่วนลักษณะ:รับที่อยู่อาศัย รับทำเป็นแอ่งตามพื้นดิน (รุ่งโรจน์ จุกมงคล, 2542: 101)

นกกระเต๊าะเต๊าะมีวิธีปกป้องไข่ของมัน หากมีศัตรูเข้าใกล้รับมันจะแสดงอาการชักดิ้นชักงอ เหมือนมันได้รับบาดเจ็บ เพื่อล่อให้ศัตรูหลงเชื่อและจะได้ออกห่างจากไข่ของมันที่อยู่บนพื้น

(นพารักษ์นารี, 2556: 78-79)

นกกระแตแต้แว๊ด

คณะครุศาสตร์
ผู้สร้างปราชญ์แห่งความรู้
กระแตแต้แว๊ดเคียงคู่
ไวโอลินคู่พิณงาม

นกอีแจว

นกอีแจวได้รับฉายานามว่า “ราชาผีแห่งนกน้ำ” เนื่องจากความลวยงามของบุคชนในฤดูผสมพันธุ์ลักษณะทั่วไป ปาก สีเหลืองอ่อนปลายน้ำตาล ตามีสีดำจากยาวจากคอจนถึงอก บริเวณข้างคอจนถึงท้ายถอยมีสีเหลือง บนด้านบนสีน้ำตาล ลำตัวด้านล่างสีขาว ขาวยาวเรียบเล็ก มีสีเทาแกมฟ้า ด้านหน้ามีเกล็ดขนาดใหญ่เรียงซ้อนกันอยู่ ส่วนนิ้วเท้าขาวยื่นไปด้านหน้า 3 นิ้ว และด้านหลัง 1 นิ้ว เมื่อตัวเมียโตเต็มทีพร้อมผสมพันธุ์ บริเวณโคนปาก จะเปลี่ยนเป็นสีฟ้าแกมเทา ปลายเหลือง บนมีสีน้ำตาล ดำส่วนหน้าปาก คอ หางมีสีดำและปีกสีขาวดูโดดเด่นในฤดูผสมพันธุ์บนหางคู่กลางจะยื่นยาวออกมา จากสีสันที่ลวยงามและโดดเด่นจึงยกให้เป็น “ราชาผีแห่งนกน้ำ”

นอกจากนี้ นกชนิดนี้ยังมีพฤติกรรมการเลือกคู่และวางไข่ไปเรื่อยๆ โดยตัวเมียจะเลือกคู่และวางไข่ให้ตัวผู้ เป็นผู้เลี้ยงดู ส่วนตัวเมียจะไปล่อลวงอาณาเขตและจับคู่ใหม่ไปเรื่อยๆ เมื่อหมดฤดูกาลผสมพันธุ์ นกอีแจวตัวเมียจะมีการผลิตไข่ใหม่อีกครั้ง จากพฤติกรรมหลายคู่ นกชนิดนี้จึงถูกเปรียบเปรยว่าเป็น ‘เรยา’ ตัวละครหลักของบทละครไทย เรื่อง ดอกส้มสีทอง ซึ่งเป็นละครที่เล่าถึงผู้หญิงที่มีคู่ครองหลายคน

นกอีแจว

อีแจวหางยาวระทม
อาทิตย์อัสดงกลับคืนรับ
ราชพฤกษ์แบ่งบานละพริ้ว
ลวยดุดันภาณุอนา

นกคาน้ำ

นกนี้มีขนสีดำคล้ายกับฮูก และมีความสามารถดำพุดดำว่ายน้ำได้อย่างเชี่ยวชาญจนเป็นที่มาของชื่อ “คาน้ำ” นกชนิดนี้มีชื่อเสียงในการจับปลา โดยใช้ในการประมงแบบพื้นบ้าน นิยมใช้จับปลาทั้งในเอเชียตะวันออกและยุโรป เพราะนกคาน้ำเชี่ยวชาญในการว่ายน้ำและดำน้ำจับปลาด้วยปาก โดยใช้จะบอยปากยาวแหลมและพับปิดที่เท้าเชื่อมติดกันเหมือนเปิดการจับปลาแบบนี้ เริ่มที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเป็นระยะเวลา นานกว่า 1,500 ปี มาแล้ว ในจีนและญี่ปุ่น โดยชาวประมงจะพาขรือออกไปพร้อมกับฝูงนกคาน้ำ จากนั้นจะปล่อยให้มันกลับไปในน้ำ และใช้ไม้พายตีน้ำเพื่อให้นกตื่นตัวและดำลงไป ทั้งนี้จะต้องใช้เชือกผูกคอนกด้วยเพื่อให้มันกลับมาจับปลาได้ แต่เมื่อนกตัวใดหาปลาได้ ชาวประมงจะแบ่งจับปลาให้แก่นกเป็นรางวัล นกคาน้ำถูกฝึกมาตั้งแต่เล็ก ๆ ให้หัดจับปลา โดยหากจับได้ปลาตัวเล็กจะไม่ได้กินปลานั้น แต่ถ้าจับได้ปลาตัวใหญ่ขึ้นจะได้กินปลานั้น นกคาน้ำขี้นมจะจับแต่ปลาตัวใหญ่ ๆ ปัจจุบันยังมีทะเลสาบเอ๋อไห่ ตั้งอยู่บนที่ราบสูงในเมืองต้าลี่ มณฑลยูนนาน ทางตะวันตกเฉียงใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวนหนึ่งที่ยังใช้วิธีนี้จับปลาอยู่ แต่เชื่อว่าการจับปลาแบบโบราณนี้จะสูญหายไปในที่สุด การเลี้ยงนกคาน้ำให้จับปลาเป็นหนึ่งในธรรมเนียมวิธีการจับปลาของประเทศไทยเช่นกัน โดยมี 3 แหล่งการประมง “อุโค” ที่ใหญ่ที่สุดในญี่ปุ่นแม่น้ำนาการะในกิฟุ แม่น้ำฮิอิคาว่าในเมืองโอสึเอฮิเมะ และแม่น้ำคิคุมะในโออิตะ ถึงแม้ว่าวิธีการประมงแบบนี้ได้ลดน้อยลงไปตามกาลเวลา แต่ในญี่ปุ่นยังคงมีการอนุรักษ์ประเพณีนี้อยู่ ที่เมืองเซกิ จังหวัดกิฟุ มีประเพณีการจับปลาอะยุ ที่แม่น้ำนะบะระ เรียกว่า “เทศกาลอุโค” จะมีในระหว่างวันที่ 11 พฤษภาคม-15 ตุลาคม ของทุกปี

นกกาน้ำเหล็ก

นกกาน้ำเหล็กสีดล
โพธิ์ใบเสมพาคามาค
เซมน้ำพุคุณะมนุเชยศาสตร์ฯ
บรรยากาคร่มรินโลภา

นกกาเหว่า

นกกาเหว่า ได้รับฉายานามอีกชื่อหนึ่ง คือ นกปรสิท เพราะเป็นนกที่ไม่สร้างรังและเลี้ยงลูกด้วยตนเอง มีนิสัยไปวางไข่ในรังของนกอื่นๆ และปล่อยให้ลูกในรังด้ยกล่าวเลี้ยงลูกของตนจนโต (รุ่งโรจน์ จุกมงคล, 2542: 116) นอกจากนี้ การดำรงชีวิตของนกกาเหว่า นกกาเหว่ามีนิสัยดุร้าย ชอบอยู่เป็นคู่ นกตัวผู้มักจะร้องเสียงดังกันวันตลอดวัน เมื่อถึงช่วงฤดูกาลผสมพันธุ์ มีเสียงร้องดัง “กา เว่า..”

ด้านวรรณคดีไทยได้กล่าวถึงนกกาเหว่าไว้หลายเรื่อง ได้แก่ เลกาเรือนขุนช้างขุนแผน ภาพยนตร์เรื่อง พระอภัยมณี เป็นต้น โดยมักจะกล่าวถึงลักษณะการร้องเสียงดังที่ดังกันวันของนกชนิดนี้ ดังเช่นในเรื่อง รามเกียรติ์ ได้กล่าวว่า

(วัชร ภาชัย และคณะ, 2549: 45)

นกกาเหว่า

นกกระจับปูด

“ปูด ปูด ปูด.....” เสียงร้องของนกกระจับปูดถือเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกถึงฤดูกาลน้ำหลาก มันจะส่งเสียงร้องก้องกังวานมาแต่ไกล เมื่อตัวหนึ่งส่งเสียงร้อง อีกตัวหนึ่งเมื่อได้ยินต่างก็ประสานเสียงสอดรับกันเป็นอย่างดี ในขณะที่ เมื่อถึงฤดูกาลน้ำแห้ง นกกระจับปูดมันไม่ตาย เหมือนกับเนื้อเพลงที่ว่า “นกกระจับปูดตาแดง น้ำแห้งก็ตาย” มันไม่ได้ตาย แต่มันจะไปหาที่อยู่อื่นที่มีความอุดมสมบูรณ์มากกว่า

ลักษณะทั่วไปของนกกระจับปูด ลำตัวเพรียว จะบอยปากสีดำ ม่านตาลสีแดง มีขนสีดำเหลือบน้ำเงิน หางยาวสีดำเหลือบน้ำเงิน และมีขนสีน้ำตาลแดง นกชนิดนี้ชอบอยู่ตัวเดียวตามลำพัง หรือเป็นคู่ แหล่งที่อยู่อาศัย ได้แก่ ไร่ นา ไร่ยาสูบ และมักอยู่ตามแหล่งน้ำ ส่วนพฤติกรรมการกิน มักกินสัตว์เล็กๆเป็นอาหาร เช่น กบ เขียด สัตว์เลื้อยคลาน นก นอน และแมลง (นพรัตน์, 2556: 56-57)

จากลักษณะดวงตาลสีแดงของนกกระจับปูดคนไทยมีความเชื่อว่า หากเจอนกกระจับปูด ถือเป็นลาภร้าย และมีความคิดว่านกกระจับปูดเป็นนกของยมทูต ที่คอยจ้องจับวิญญาณที่หนีออกมาจากนรก หรือวิญญาณเร่ร่อน

ນກກຣະປູດ

นกควัก

นกชนิดนี้ได้รับการตั้งชื่อตามเสียงร้อง เพราะมันร้องเสียงร้องที่แหลมและดัด “ควักควัก” ขณะออกหากินตามสนามหญ้าบริเวณห้วยนา หนองบึง ห้วยหญ้า หรือแม่น้ำลำคลองที่มีกอหญ้าที่ไช้หลบซ่อนตัวได้ มันมักหากินในตอนเช้าตรู่ ตอนเย็นค่ำ และในตอนกลางคืนการหากินของนกชนิดนี้จะคล้าย ๆ ไก่มาก จึงมีอีกชื่อหนึ่งว่า “ไก่น้ำดำ” และถือว่าเป็นนกที่บินไม่ค่อยเก่ง พวกมันจะบินได้ไม่กี่หล่น และลอยเหนือพื้นได้เล็กน้อยเท่านั้น ด้วยปีกที่อ่อนแอเช่นนี้ นกควัก จึงมีปัญหาในการเกาะกิ่งไม้แม้ว่ากิ่งก้านจะไม่สูงก็ตาม มันจะเดินหากินไป กระดกหางไปเรื่อย ๆ หากไม่ทันกลิ้งจะเดินหากินไปเรื่อย ๆ อย่างอย่างไม่หยุด ข้อมูลจาก ระบุว่า มีความเชื่อเกี่ยวกับรับนกควักว่า รับนกควักมีความสืกลับซับซ้อนยิ่งด้วยนกควักทำรับนกในที่สืกลับพบเห็นได้ยากในด้านความเชื่อทางโหราศาสตร์ รับนกควักมีพุทธคุณเรื่อง พละทางตัว ก้นภัย อีกข้อมูลหนึ่ง เชื่อว่าการเลี้ยงนกชนิดนี้จะช่วยกวักโชคลาภ และเป็นทอง โดยตามความเชื่อนั้นต้องเลี้ยงเป็นคู่กัน เพราะนกนั้นอยู่กันเป็นคู่ ในตำราสรรพคุณยาโบราณนั้นใช้น้ำมนนกควักผสมยาทาแก้แผลดกร่อน โรคเมะเร็บ พยาธิ และพื้นคันต่าง ๆ

นกกวัก

ภาพวาดโดย นางสาวศิริดา หัสมาลี

นกคิ้งโครบคอดำ

นกคิ้งโครบคอดำได้ชื่อนี้เพราะ บริเวณคอมีสีดำเป็นแถบขนาดใหญ่เป็นนกประจำถิ่นที่พบได้บ่อยและพบได้ทั่วไปในทุกๆภาคของประเทศไทย ทางภาคใต้จะเรียกนกชนิดนี้ว่า “นกเอี้ยงโครบ”และภาคเหนือจะเรียกนกชนิดนี้ว่า “นกเอี้ยงหัวล้าน”นกคิ้งโครบคอดำเป็นนกที่เลียนเสียงธรรมชาติรอบตัวได้ดี และเป็นหนึ่งขงนกในวงศ์นี้ที่สามารถเลียนเสียงมนุษย์ได้จึงมีการนำมาเลี้ยงเป็นสัตว์เลี้ยง อาศัยอยู่เป็นฝูงหากินตามพื้นดินมักล่องเสียงดังในฝูงโดยเฉพาะเมื่อตกใจหรือถูกรบกวนนกชนิดนี้ชอบหากินรวมกันเป็นฝูงและชอบล่องเสียงร้องเอะอะสามารถเดินได้ดีและชอบลงมาเดินหากินบนพื้นดินหรือบริเวณห้องทุ่งใกล้หมู่บ้านและแหล่งเพาะปลูก ขณะที่เดินหากินอยู่นั้นมันจะล่องเสียงร้องไปด้วยโดยการยกขาขึ้นขึ้นโค้งค่อมบนพุงพองแล้วอ้าปากกว้างร้องเสียงดัง “ ก้อย..กี้..เกียง..... ก้อย..กี้..เกียง...”ตัวผู้และตัวเมียจะช่วยกันทำรับและรับจะทำแบบน่าย ๆที่ค่อนข้างหยาบถ้าทำรับตามต้นไม้จะใช้กิ่งไม้ขนาดเล็กวางซ้อนกันเป็นจานสีใบไม้รอบทรงกลางแต่ถ้าทำไ้วตามโพรงไม้ที่เกิดตามธรรมชาติเมื่ออาศัยอยู่ในเมืองจะมีพฤติกรรมนำวัสดุจากกองขยะเช่นกระดาษหรือถุงพลาสติกมาสร้างรังวางไข่ บางครั้งจะมีนกกาเหว่าแอบเอาไข่ของมันมาฝากให้มันคิ้งโครบคอดำเลี้ยงอยู่เือง ๆโดยธรรมชาติลูกของนกกาเหว่าจะออกจากไข่ก่อนลูกนกคิ้งโครบคอดำ

นกกิ้งโครงคอดำ

ภาพวาดโดย นางสาวศิริตา ทังมาลี

นกยางกรอก

นกยาง สหายแห่งท้องนาที่เราคุ้นตา ชอบยืนนิ่งตามริมน้ำ รอจับสัตว์น้ำเล็ก ๆ หรือคอยเดินท่องๆ ในท้องทุ่งหากินกบ คินฮิ่ง เป็นนกน้ำขนาดใหญ่มีคอและขายาว หรือแมลง หากตกใจจะบินขึ้นไม่สูงขณะบินร่อน “กรอก-กรอก” ก่อนร่อนลงพื้น นกยางกรอกเป็นนกยางขนาดใหญ่ คอไม่ยาวมาก ในประเทศไทยนั้นพบนกยางกรอกทั้งสิ้น 3 สายพันธุ์ ได้แก่ นกยางกรอกพันธุ์वानนกยางกรอกพันธุ์จีน และนกยางกรอกพันธุ์อินเดียชนิดย่อย สุวรรณเจริณ.(2561) ให้ข้อมูลไว้ว่า นกยางกรอกพันธุ์อินเดียเป็นนกอพยพตามฤดูกาล ซึ่งไม่ค่อยพบพบพวกมันในไทย ส่วนนกยางกรอกพันธุ์วานนั้นเป็นนกประจำถิ่น พบมากแถบราบลุ่มภาคกลางและชายทะเล และนกยางกรอกพันธุ์จีนนั้นเดิมเป็นนกอพยพ แต่ระยะหลังอาศัยอยู่ประจำในไทย จึงพบนกยางกรอกพันธุ์จีนได้ทั่วไปและในฤดูผสมพันธุ์จะมีสีขนแปลกตาไปจากเดิม โดยขนจะมีสีส้มสวยงามเปรียบเหมือนชุดแต่งงานต้อนรับฤดูทำรังวางไข่

นกยางกรอก

ภาพวาดโดย นางสาวศิริดา ทับมาลี

นกกระเต็นหัวดำ

เป็นนกที่มีสีสันสะดุดตาจึงเป็นที่สังเกตเห็นตัวได้โดยง่าย มีลักษณะเด่นคือปากใหญ่ยาวสีแดง หัวและปีกสีดำ ลำตัวด้านบนตลอดจนขนปลายปีกเรียงไปจนถึงขนหางล้วนเป็นสีน้ำเงินสด ลำตัวด้านล่างสีส้มอมน้ำตาล รอบคอและอกเป็นสีขาว ขาสีแดง ขามักโฉบจับบนบกหรือจะพองพู่เป็นนกอพยพหนีหนาวลงมาจากตอนเหนือของเกาหลีและประเทศจีน จึงมักพบในไทยเฉพาะช่วงฤดูหนาว ไม่ได้ทำรังวางไข่ในไทย ขึ้นมากเกาะตามทีโล่งหรือพบในที่ราบ ใกล้แหล่งน้ำ ป่าชายเลน ทุ่งนา หรือพื้นที่เกษตรกรรม คอยพุ่งตัวจับปลาหรือสัตว์น้ำเล็ก ๆ กินเป็นอาหาร เจ้านกกระเต็นหัวดำจะมองหาปลาอยู่บนตอไม้ มันจะตีปีกเร่งความเร็วขึ้นเมื่อใกล้ถึงผิวน้ำ พุ่งลงในระดับ 45 องศา มันจะกลับตาเมื่อลงน้ำและจับปลาด้วยงอยปากแบนตรง ที่สามารถจับปลาตัวสั้นๆ ในน้ำได้อย่างสบาย แล้วบินกลับมากินปลาที่จับได้ลงกระเพาะบนกิ่งไม้ที่เกาะอยู่เดิม นักวิทยาศาสตร์ประเมินความเร็วในการจับปลาในน้ำของมันว่า ใช้เวลาเพียง 1/50 วินาทีเท่านั้น

นกกระเดียนหัวดำ

นกกระเต็นใหญ่

นกนี้ยังมีชื่อหนึ่งว่า “นกคำควม” หรือ “กระเต็นเข้า” เป็นนกกินปลาที่มีจะบอยปากสีสดแบบนกกระเต็นใหญ่ธรรมดาจะมีปากและหางสีน้ำเงินอมเขียว มีเกาะตามเสาไฟฟ้า ค้างไม้แห้ง และตอไม้ต่าง ๆ ใกล้เคียง ๆ แม่น้ำ หนองอยู่โดดเดี่ยว หรืออยู่เป็นคู่ ไม่ชอบอยู่เป็นฝูง เป็นนกที่หวนเขต ถ้าไม่ใช่ในฤดูผสมพันธุ์ จะร้องและไล่จิกตัวอื่นที่เข้ามาเขตเข้ามา แม้จะเป็นนกสายพันธุ์เดียวกันก็ตาม นกนี้จับปลาเก่ง โดยจะเกาะตามกิ่งไม้ หรือสายไฟฟ้า แล้วค่อยบินลงจับปลาด้วยปาก จากนั้นกลับมาเกาะที่เดิม มันจะพาดเหยื่อกับกิ่งไม้หรือบริเวณที่เกาะให้เหยื่อตายเสียก่อน นอกจากนี้มันยังสามารถโฉบจับแมลงกลางอากาศได้อีกด้วย นกนี้จะทำรังในลักษณะโพรงโดยใช้กรงเล็บขุดดินตามผนังแม่น้ำหรือเชิงเขาให้เป็นโพรง แต่นกกระเต็นใหญ่มักจะรังก็ทำรังบนต้นไม้ ใกล้แหล่งหากิน การทำรังหั่นลงแบบไม่ใช้วัสดุรองรับ

นกยางควาย

นกยางควายมักถูกใช้เป็นตัวอย่างอธิบายความสัมพันธภาพแบบพึ่งพาอาศัยที่เอื้อประโยชน์ต่อกันกับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมกินพืชขนาดใหญ่โดยเฉพาะวัวและควายเนื่องจากนกยางควายชอบอยู่ตามริมรั้วหนองคลองบึงหรือตามพื้นที่น้ำท่วมถึงซึ่งมีหญ้าอุดมสมบูรณ์ชอบอยู่เป็นฝูงหากินใกล้ๆกับวัวควายที่กำสับเล็มหญ้าซึ่งมันชอบเดินตามเพื่อฉีกกินแมลงที่มาตอมวัวควาย นกยางควายส่วนใหญ่ทำรังวางไข่ในที่ราบลุ่มภาคกลางมันทำรังปะปนกับนกน้ำอื่น ๆเช่น:บินจะพิบหัวและคอแนบลำตัวเหยียดขาไปข้างหลังทำรังรวมกันอยู่เป็นกลุ่มใหญ่บนต้นไม้ไผ่กิ่งไม้สานกันอย่างหนาแน่นในช่วงฤดูหนาวจะมีนกอพยพจากทางเหนือมาสมทบเพิ่มบางส่วนเร่ร่อนหาหลักแหล่งใหม่ๆทำให้สามารถพบได้ทั่วประเทศในทุกฤดูกาลโดยเฉพาะพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการเลี้ยงปศุสัตว์นอกจากนี้ ในวรรณคดีไทย มักกล่าวถึงพฤติกรรมการหาปลาของพวกมัน ดังเช่นในนิราศพระบาท ที่กล่าวว่า

“นกยางเลี้ยงเหยียบปลาน้ำหอยยกเอาปากฉีกบินฮือขึ้นเวหา”

นกอีวาบตึกเตน

นกยางควายมักถูกใช้เป็นตัวอย่างอธิบายความ
สัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยที่เอื้อประโยชน์ต่อกันกับสัตว์เลี้ยงลูก
ด้วยนมกินพืชขนาดใหญ่โดยเฉพาะวัวและควายเนื่องจากนก
ยางควายชอบอยู่ตามริมรั้วหนอนคลองบึงหรือตามพื้นที่
น้ำท่วมถึงซึ่งมีหญ้าอุดมสมบูรณ์ชอบอยู่เป็นฝูงหากินใกล้
ๆกับวัวควายที่คำสับเล็มหญ้าซึ่งมันชอบเดินตามเพื่อฉีกกิน
เมล็ดที่มาจากวัวควาย นกยางควายส่วนใหญ่ทำรังวางไข่ใน
ที่ราบลุ่มภาคกลางมันทำรังปะปนกับนกน้ำอื่น ๆเช่น:บินจะพับ
หัวและคอแนบลำตัวเหยียดขาไปข้างหลังทำรังรวมกันอยู่เป็นก
ลุ่มใหญ่บนต้นไม้ไผ่กิ่งไม้สานกันอย่างหนาแน่นในช่วงฤดูหนาว
จะมีนกอพยพจากทางเหนือมาสมทบเพิ่มบางส่วนเร่ร่อนหา
หลักแหล่งใหม่ๆทำให้สามารถพบได้ทั่วประเทศในทุกฤดูกาลโดย
เฉพาะพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการเลี้ยงปศุสัตว์นอกจากนี้ ใน
วรรณคดีไทย มักกล่าวถึงพฤติกรรมการหาปลาของพวก
มัน ดังเช่นในนิราศพระบาท ที่กล่าวว่า
“นกยางเลี้ยงเหยียบปลาน้ำขมิ้นเอาปากฉีกมันฮือขึ้นเวหา”

นกกาขงเขนบ้าน

ตามในความเชื่อของชาวจีนนั้น นกกาขงเขน เป็นนกแห่งลัทธิหยาง ซึ่งมีความเชื่อเริ่มต้น
เช่นบุรุษ รวมไปถึงความเชื่อเกี่ยวกับการรักษาโรคต่างๆในภาษาจีนนั้นมีความว่า “สี่เฉียว” หมายถึง
“นกกาขงเขนผู้นำความยินดีมาให้” เป็นการบอกข่าวดีหรือจะมีแขกมาเยือน โดยชาวจีนมีความเชื่อไว้ใน
วันที่ 7 เดือน 7 นกกาขงเขนจะบินจากโลกไปยังสวรรค์เพื่อล่องหนและหาหนทางเข้าเพื่อออก ในวันนั้นนก
จะมีฝนตกจนไม่อาจเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นบนสวรรค์หรือท้องฟ้า จึงเชื่อกันว่า นกกาขงเขน ได้เข้าไปอยู่อาศัย
ในบ้านใคร บ้านหลังนั้นจะพบแต่ความสุข จะมีสิ่งดีๆที่เป็นมงคล เข้ามาที่บ้านหลังนั้นอีกด้วย นอกจากนี้
นกกาขงเขน ยังเป็นตัวแทนของความมั่นคง เพราะมักอยู่เป็นคู่ และเป็นนกรักกัน เหมาะสำหรับผู้ที่กำลังจะ
แต่งงานหรือคู่รัก จึงถูกนำมาใช้ลงเลี่ยมสำหรับคู่ที่แต่งงานใหม่ ในเชิงสัญลักษณ์แล้ว มีการใช้นกกาขงเขน
2 ตัวกับเหรียญมีรุ เพื่อสื่อถึงสันติภาพ หรือ ภาพนกกาขงเขน 12 ตัว อันหมายถึง การให้พร 12
ประการในวัฒนธรรมไทยถิ่นใต้ มักจะมีการอัญเชิญนกกาขงเขนบ้อย ๆ โดยเรียกว่า “นกบินหลา” ด้วย
เป็นนกรักและห่วงถิ่นฐาน เหมือนคนโอรักถิ่นที่อยู่ล่องหนในทางภาคเหนือที่เรียกว่า นกจี๋เจิบ นกนี้เป็นนก
ที่ปรับตัวเข้ามาอาศัยร่วมกับคนได้ดี มักพบหากินโดยการคุ้ยเขี่ยแมลงอยู่ตามพื้นดิน บางครั้งก็โฉบ
จับแมลงกลางอากาศพร้อมกระดกหางขึ้นลง ร้องเสียงสูงบ้าง ต่ำบ้าง พังไปเรา: เสียงร้องของมันนั้น
เมื่อประกาศอาณา สำหรับบ้านที่พอจะมีเนื้อที่ปลูกต้นไม้อยู่บ้าง จะมีนกกาขงเขนประจำบ้าน บ้านละ 1 ตัว
หรือ 1 คู่ ที่มีเพียงเท่านั้นเพราะนกกาขงเขนนั่นค่อนข้างหวงถิ่น หากมีใครข้ามถิ่นเข้ามาจะมีการปกป้อง
ถิ่นนกกาขงเขนนั่นเป็นนกลประจำชาติของประเทศบังกลาเทศนอกจากนี้ยังพบว่าในอดีตนั้นคนอินเดียได้
เลี้ยงนกกาขงเขนเพราะมีเสียงเพราะและเพื่อการขับก

นกกิ้งโครงแกลบหัวสีเทา

คำว่า “แกลบ” หมายความว่า มีขนาดเล็ก “นกกิ้งโครงแกลบ” ใช้เรียกนกกิ้งโครงขนาดเล็กส่วนใหญ่หากินตามต้นไม้กินน้ำหวานดอกไม้และผลไม้เป็นหลักมีไม้ที่ชนิดที่ชอบหากินตามพื้นดินเหมือนนกเอี้ยงและนกกิ้งโครงขนาดใหญ่จิ้งจอก ฯลฯ แล้วนกกิ้งโครงแกลบหัวเทาไม่ได้มีหัวเป็นสีเทาออกไปทางสีขาวนวล เป็นนกที่อยู่ในวงศ์นกเอี้ยงและนกกิ้งโครง ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ตามทีโล่ง กินผลไม้และแมลงเป็นอาหาร เดินและกระโดดบนพื้นได้อย่างคล่องแคล่ว ชอบส่งเสียงดังจ้อเจ๊ พบมากในภาคเหนือและภาคกลางเหนือจากเป็นนกประจำถิ่น เพราะเป็นนกที่ปรับตัวง่าย แต่ทางภาคใต้เป็นนกอพยพโดยจะอพยพมาอาศัยอยู่ในตัวเมืองชุมพรเป็นจำนวนมากหลักร้อยซึ่งเป็นบริเวณต่ำสุดที่เจอได้เป็นจำนวนมาก เป็นนกอพยพที่พบได้ง่ายที่สุดในประเทศไทย

ภาพวาดโดย นายยุทธนา ยิ่งสมบัติ

นกจาบคาเล็ก

นกจาบคาเล็ก ()

ลักษณะทั่วไป

ภาพวาดโดย นายยุทธนา ช่างสมบัตี

นกจาบคาหัวเขียว

นกจาบคาหัวเขียว ()

ลักษณะทั่วไป

นกนางแอ่นบ้าน

นกนางแอ่นบ้าน (Barn Swallow)

ขนลำตัวด้านบนเหลืองน้ำตาลเป็นมัน หน้าผากและคอสีน้ำตาลเข้มมีแถบดำเหลืองน้ำตาล

พาดอก ลำตัวด้านล่างและขนคลุมใต้ปีกขาว ทางอกสีฟ้า ขนหางค่อนข้างยาวที่สุด

และจะยาวมากขึ้นในช่วงฤดูผสมพันธุ์ ขนหางแต่ละเส้นยาวเกินครึ่งนิ้วมีจุดสีขาว

ถิ่นอาศัยในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง พื้นที่เปิดโล่ง

ตั้งแต่ที่ราบความสูงถึง 2,565 เมตร ชนิดย่อย H.r.tytleri

ลำตัวด้านล่างและขนคลุมใต้ปีกแถบสีน้ำตาลแดง

นกเป็ดพื้เล็ก

นกเป็ดพื้เล็ก (LITTLE GREBE)

นกเป็ดพื้เล็กเป็นนกน้ำขนาดเล็ก ปากแหลมสีเหลืองอ่อน

นกโตเต็มวัยหน้าปาก ท้ายทอยถึงหลังสีน้ำตาลเข้ม คอสีแดง แก้ม อก และท้องสีน้ำตาลแกมเหลือง

ถิ่นอาศัย หนอง บึง ทะเลสาบ ที่ราบถึงความสูง 800 m

นกเอี้ยงสาริกา

นกเอี้ยงสาริกา ()

ลักษณะทั่วไป

นกอีโก้ง

นกอีโก้ง ()

ลักษณะทั่วไป

